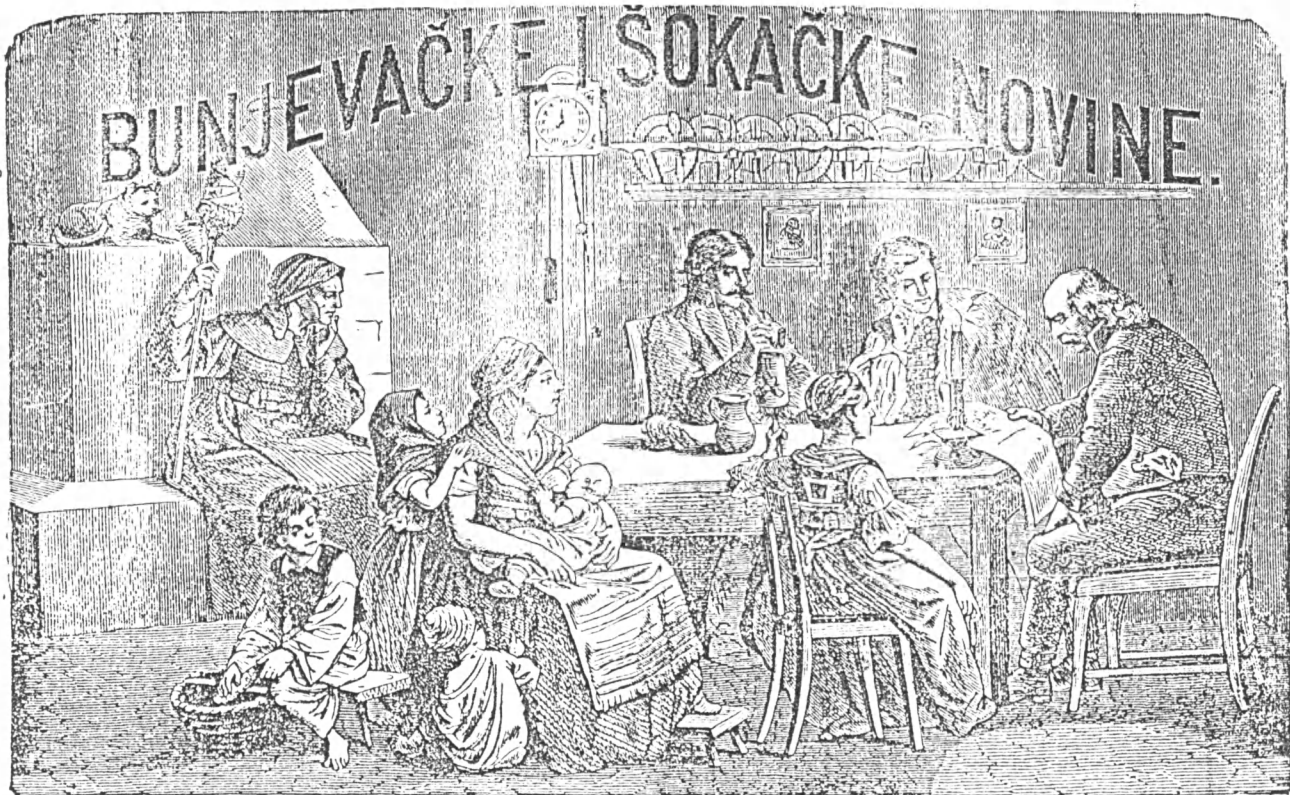

Pridružiti na čitlu god. 3 for., na pol. god. 1 for. 50 nov., na četvert. 75 nov.
Za Srbiju 30, 15, 7 1/2 groša. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisma svakomvratu predmuka molimo na uredništvo uputiti.
Kupljenim neprimamo

God. III. U Kalači

U Četvrtak 20. Lipnja 1872.

Broj 25.

NAŠIM POŠTOVANIM ČITAOCEM.

Koncem ovog mjeseca izteče pola ove godine, časť nam je zamoliti rodoljubnu bratju : da se požure predplatu na drugu polu što prije poslati, da se u štampanju Lista ravnati uzinognemo, jerbo nam ni jedan novčić ne priosta je, da bi ga mogli badava potrošiti. Naši pokrovitelji neka ne žale trudu, prostim čitaocem u poštarski poslovi pripomoći.

Uredništvo.

OBĆINARI U SNOVU NA NOVO USTROJENI OBŠTINA.

III.

Nikomu nije drago svoju pogriješku pripoznat, ipak dok god ko ovu ne pripozna, donle nije se nadati : da će se popraviti.

Mi slaviani dosad gotovo ništa nismo znali o poslovi obštinski, uslied čega se kod nas uvriežila ona smišna navada : da smo o svakom sumnjičili, koji je sa obštinskim dobrom gospodario.

Mogo je bit najpoštenii čoviek, i naj brižljivii i naj-umjetnii gazda al ako je napridovo u imanju svojem, sigurno mu je prišiveno, da se je novcom obćim obogatio. Mi nismo naučili esapit, već onako samo na pamet govoriti : kolika se tu porcia uplatja svake godine, pak gdje su novci ; nevidimo da se što nabavlja ili opravlja, navadno nikad neizesapimo koliko ima dohodka, a još manje koliko redovna troška, već samo ondud mudrujemo koliko ja samo plaćam, a tako i drugi kuda bi mogli toliki silni novci otići. I to je uzrok što se uvijek nalazilo ljudi koji se otimali za seonsku il varošku kuću, nada-

vidili da se starešinah obrazi zacaklili.

Malo je medju nami i takvih bilo : koji su i na to kadgod pomislili : da ona porcia koja se plaća ne ostaje u blagajni seonskoj, već se tamo samo izkuplja, i odpravlja u državnu blagajnu, a za obštinu, ako nedotiču dohodci, iz zemljišta ako ga posiduje, mora se na obaška iz mećat i plaćat daća.

Takvih je još manje koji su kad god na um uzeli, da se iz blagajne obštinske plaća pop, učitelj, kuez, bilježnik, liečnik, babice, drugi činovnici, pak službenici, da za obštinu nitko neće da svoje haljine dere, da svoje novce troši, već ako se koji izašalju u ime obštine, da tima valja dnevnice, plaćati, da crkvu plebanu škulu, i druge sve obštinske staje i sgrade valja popravljati.

O takvih stvarih malo su naši slaviani mislili. Slaviana su naučili nimci, „plati pak čuti“ radi čega nije običavao javno govorit, već samo slučajno pod suvajom ; da se obštinsko blago hara i rasipa.

Nevelimo da se i takve stvari nisu dogadjale, jerbo je obšta stvar tako smatrana, ko da nebi imala gospodara, dakle ako su se nje takvi dočepali, koji se nisu ustručavali, da i ono u žep svoj nestrpaju, što nije njihovo bilo.

Al dosad ih mogo čoviek i izgovarati, jel kako rekosmo nije bilo ko da ih pohvali, i radi toga oni su mislili, da neće biti ni takva ko da ih pokudi.

Prije spajije malo se i o svojem imanju brinili, kamoli da bi im se svidilo postarat se o obštini, a njihovi Fiškali, onda su seonsku kuću potražili, ako su kakvu exekuciu vršili.

Solgabirovi su nosili ime, i nastojali da to bude što svietlie, hoćel za to pogrubit ono od obštine, na to se njihova pamet nije iztezala. Oni su o poslovi obštinski toliko znali. koliko su im bilježnici neće sjetar

Nije fajde tajiti, da je bilo i sviestni solgabirovah, premda ne u velikom broju, bilo je i revni i brižljivi, al' ta-ke je već trebalo venjerom tražiti. A poklem su mnogo područnih obština imali nije čudo, što im mnoge sitne stvari do pameti nisu dostizale, koje su navadno blagajnu obštinsku izcidile, da se tamo riedko koja kleta krajcara nalazila.

A kad su došli oni švabski gosti, kano srizni Beamteri onda već siroti ljudi nikako nisu mogli novaca napripravljat, jerbo su oni svakog miseca znali šta nova izmisliti, što je opet nekoliko stotinjakah iz kese izvuklo, a to je morala za čas obština izznajiti, mah bi joj se i mozag u kostima izsušio. No al' sada svega toga neima sad bira obština svoje predstavnike, obštinare i starešine, koji imadu sav obštinski imetak u rukama svojima. Ako ni sad nebi dobro išlo onda bi se posvidočilo: da smo nesposobni da sobom upravljamo.

POŠTOVANIM POPOVMA, UČITELJIMA, KOTARSKIM SUDCEM SOLGABIROVIMA, KNEZOVIMA I BILEŽNIKOM. KAO POGLAVICAM PUKA, ČAST I POŠTENJE.

Nedvojim da će svatko pripoznati: da smo na drugovanje stvoreni, sami ni u radu ni u veselju nemilujemo biti, radnja je lakša, veselje je dražie ako se u društvu obavlja, samoća je po čovjeka u svačem tegotna i ubitačna. Još nit jide nit pije rado čovjek na samo, to samo Papa, Sultan i Japanski Car adetom umorani čine, drugi Carevi i Kraljevi, već u skupu blaguju što je Bog dao.

Kad čovjek steče malo prazna vriemena umah potraži svoje društvo da se porazgovori, baš radi toga idje i u mijan, dakle poglavice puka po naravi ljudskoj će tvoriti, ako će najvećoj nuždi poljodilskoj doskočiti, pak nji u Čitaonice sabrati, u koje bi se u zimno doba i Svetkom na veče izkupljali da jedni štiju a drugi slušaju, i umjetnici uvižbanii, izkusnii svoje primjetbe zameću. E to ti najkorisnije i najplodnije prigode za razširenje dobrih naukah, za pripricenje hrdjavih knjigah i novinah, koje ako bi se i uvukle, to bi poglavice svaki čas imali, priliku da pokažu šta je u tima zlo, pod likom dobra. Štivenje prvo daje hrane mozgu, i srce, bogati pamet, upravlja volju, dakle sposobnost ovećava u čovjeku, da bude kadar svako dobro prihvatiti, i od zla se učuvati. Udruženjen u štivenju, svaki bi poglavica dobio povoljnu priliku da može svoje misli, svoja osjećanja s razlozi puku predočiti, istina da bi ovu priliku i oni koji kukolj posijavaju uporabili, al' žali bože ovi i sad imadu i nadju sto prilikah, da to čine, dočim pravi i vierni prijatelji pučki neimaju povoda, da svoje plemenite nakane puku razastru, i da mu pokažu: Kako valja kukolj od pšenice različiti. Ovako bi se i naša književnost podigla buduć bi lakše svoj ulazak u život našla. Ovo ne zato rekosmo kanda to svi nebi znali naši pučki poglavice, već hotih ih samo upozoriti na ovu vanrednu njihovu dužnost, koju ako nevršili budu, to neka se sigurno nadaju: da će se većma razprostranjat knjige i novine koje kukolj posijavaju, nego one koje pšenicu siju, jerbo djavo ne spava, već motri, gdje mu se ponudi i najmanja prigoda, da ono što je zlo unese u občinu i iz obćine u familiju. Eno vam bratjo žalostan primer u Nazarenismu, taj iztraži i uporabi sve puteve po kojima svoje knjige uvozi, a mi milom i dragom preporučujemo se i jedva se nadje jedan u obćini kojibi nas u družinu svoju primio. Sabirajte i sastavljajte čitaonice dok je za vriemena, da se ukući ono što čovjeka Bogu i kralju i zakonu privadja, jerbo se nećete ni osititi. Kako će vam Nazareni, i internacionalci, u obćinu se uvući vi svećenici, učitelji knezovi, bilježnici, i Sudci, stanite na čelo svake obćine i stvarajte Čitaonice kano ognjišta, na kojima će se spravljati hrana koja će duh i srce žitelja zahraniti.

Neka ne misli tko da sam toga mnjenja: kanda će se onda umah tako razsipljat prosvieta u obćini, ako se čitaonice ustanove, ko sišnost u sried lieta, kada se rodi svetlo

sunce, ta ja dobro znam: da ima sliepi, koji ni u sried svetlosti sunčane nevide, što više da kad sunce na jednoj poli zemlje sjaje, onda na drugoj tmine gospoduju, ta i onda kad se mi gotovo raztapamo od vrućine, ima ih na svijetu koji se mrznu — al' toliko znam: da ako sunce nebi sjalo ništa se nebi razsvietlilo, da sunce vrućinu nerazsiplje ništa se nebi razgrijalo. Čitaonice su za odrasle nediljne i zimne škole, čovjek ako neuča a on zaboravlja, svašta što se ne ponavlja to se dere, ruši, i raztvara, čovjek je takodjer jedno dielo prirode, dakle i u njemu ako se što neponavlja a ono stari, i gubi se, zaboravnost je po nauke isto to što je mrzlo za prirodu, dakle čitaonice ako neće sve a ono će mnoge u nauki prosvietliti.

Al' čovjek ne živi samo o rieči, t. j. čovjek nije samo duševan već je i tielesan, ima on dakle i tielesni potreboćah, koje se tvarnim načinom po tvarnih sriedstvih izpunjavaju. Baš zato što je u čovjeku dvonarav, falili bi oni: koji bi ga hteli samo duševnim načinom usričiti, jerbo svrhe nebi dokućili. Veliku stranu njegove brižljivosti zauzima hrana i odića.

Mah koja dakle nauka bila bi po čovjeka neplodna, ako ova nebi za svrhu imala da čovjeka učini vieštii i sposobnii, u nabavljanju svega onoga što mu treba da se zahrani i zaodje. To je već od davna i crkva i država izkusila: da na čovjeka jednako djeluje silno bogatstvo i puko siromaštvo. Dakle i crkva i država mora tako čovjeka naukom i zakonom upravljat: da veći dio ljudstva u blaženom sriedokrugu ostane. Jerbo će ovim načinom lakše dospit u nebu do spasa, a na zemlji do kruha. (Slidi.)

D O P I S I.

P o ž e g a, meseca svibnja. Kao na dan proštenja, imadosmo čast i srću u našoj kući (domu) od milinja podigravajućim okom motriti krasan vjenac nizan od čestitih rodoljubivih duša, koje su otvorenim srcem razvijale utančana čuvstva i to najjasnijim izrazom uzajmne i međusobno rodske ljubavi. Tu se je međusobni i odnosni vez sučuvstvenenog prigrlja odkrivao u krasnih zdravica uz urnebesni odjek: da Bog poživi sve naše! Kao ravnatelj stola g. Ivo Valetić, oželjanim gledom na šokce i bunjevce, osobito naglasio kao ogromnoga stabla jednu ogranku koja je već po studenosti kleta izrodstva počela ginuti. Al' gle čuda! svidilo se samom Bogu da još zar po zadnjem soku životno pokripe, ono oživi, ozeleni, svojim cvatom ocvate, te dozrije plodom prave slasti, kakve jezikom okusismo prvo na grudih rodjene nam majke.

Oj, vi Šokci i Bunjevci! Vi valjda i neznate koliko se po krvi vaša bratja po svih stranah Slavie sećaju Vas?! Vi neznate, a zar i nećete da znate, koliko vam srcem sklona bratja pružaju pomoćnice ruke, da vas već na rubu svoje grobnice stojeće u svojoj narodnoj značajnosti uzdrže, podrže, te da tako na učvrstjenih krilih poletite do višega gledišta zemne i nadzemne sreće. Naše B. i Š. novine, koje se snažno podupiru sa svih stranah Slavie, jest nam jedno jedino budilo, koj te mili rode moj u tvomu drimežu, u tvojoj smrtnoj nesvistici budi, k duševnom zdravlju vodi, da odsele nebudeš bez uma, srca, i duha mrtva mašina nego da baš na svoje oči progledaš, svojim bunjevačkim srcem svojski počutiš, svojim rodjenim jezikom progovoriš i zapěvaš na svom ognjištu i u hramu svetinje svoje. Riećju: u svemu da budeš svoj u svojim, gdje da ti jakost čuvstva poda volji čvrstoću i ustrajnost.

Živa je to istina: da stablo kud se nagne kao zdravo, tamo će se i kao trulo strovaliti u svoj trulež. — Naši — ne već naši, samo iz naše šokačko-bunjevačke krvi proniknuti izrodjeni sinci, koji su se po naš jezik dost neslastnim plodom preko naše ograde previli u tudj vrt (bašću), kao takovi tamoćehu se i strovaliti, gdje će jim nad trulježom stojati žalostni spomen u sramu i kletvi.

Oj vi prvaci i učenjaci! koji još ćutite slast jezika rodjenje nam majke! Hajdte, okanimo se dosadašnjeg blu-

dila bludeć bez samosviesti, bez jezika i značajna nam ponosa. Tu je već vreme da zaigramo naše kolo svestranog izobraženja, gdje da nam se mladež svestrano oplemeni, bje-donosnim pravcem uputi, u društvu uljudbene kriposti utvrdi, te tako da nam mladi rod unapredi.

Vreme danom napreduje, — Čovek pogled napred ba-ca, — Napred rukom pomahuje, — Napred nogom svet koraca.

Napred i mi Slave sinci, — Jedna bratja iste majka, — Jedna srca. sveze jake, — Napred Šokci i Bunjevci!

Nedajmo da rod nam gine, — Oj Božji darak jezik naš! — Tu je vreme, tu čas baš, — Svojski k poslu tkoje naš! — Bunjevac.

B a č, 5. Svib. Evo me i po drugi put duhom na vi-dik, da se s ljubiteljem našeg Lista porazgovorim i tebe lju-bezni Brate L. H. osvedočim da živim i želim svim našim spisateljem i čitateljem B. S. lista da se dugo i mlogo u slogi i bratskoj ljubavi grlili i ljubili budu, onda mogu ti reći za sigurno daćeju naše rane i brez melema zarastjene biti, — ali evo istom druga godina prodje, pak već mlogi-ma je dosada naš B. i Š. list, zašto, jer nam neprijatelji već i ove odgovaraju, koji drže da ostave, to su popovske vele što izdaju pak štaćeš u njima dobro ga naći, tužni razgo-voru, dosada su se otimali da od Popovah nauke primaju, a sad im se gadi kada Popovi štogod za narod svoj misle nauk kakav pokazati, šta je tu krivo, jel brate hoćešli mi od go-voriti, vreme ili ponašanje u ovom čupavom vremenu; ja velim i obadvoje — kakoćeju imati ljubav služiteljima Bož-jima, kad Boga samoga zatajiti nastoje, a pri tom ponaša-nja ovog neurednog zabluditog narastaja, pitaće me može bit kogod, u čemu stoji ponašanje sadašnjeg života, — evo ja kao prostog roda i znanja na to odgovaram, samo koliko primetiti ja mogu: da se zloča tako u vrežila u danasnem veku reko među nas, da teško i u silu, a kamoli opomenom lepom na put dovesti možeš, zaspala je poniznost, a probu-dilase oholost, nestalaje molitva, ustalaje psovka i pogrda, zaspalaje ljubav prama iskrnjega a probudilase zloba, mrzost i paklena osveta, pobegla je pravica, ostalaje grabež i nepravedno otimanje, tako da sam moro niki dan pravo dati jed-nom prostom Šokcu koji povede razgovor o kurjacima i reče, u njegovoj prostoći kao što sam i sam, da sad kurjaci četo-renogi odoše, od kako dvonogi dodjoše, prije dodju Zverovi nojću kaže u moju staju i odnesu i pokolju janjad ili tele u štali, a sad ako imam što gdigod tražiti moram na danu moje dobro odneti bio kriv ili prav, eno odgovor što i kod prostog neučenog čoveka naučiti može, nijeli tako, ako je koji imo kakva posla takvog, tajće jamačno ovde pravo dati, nemožese današnjeg veka sve zlobe opisati i na svitlost iz-dati koliko u mraku još uspavane stoje, moželi to Nebo gle-dati štase danas radi, — badava brez uzroka Bog milostivi nas više podneti nemože, i sve još nevidi danas pokaranja sa svi strana stiže sirotinja pišti kao Crv pod korom, a nitko nehaje, vole odvišak dobra svoga u vetar proterati, nego spomen lep posle svoje smrti, i za života kome može biti, duši svojoj mesto pripravit, al kakoće za dušu staratise ka-daje oslepio, i veli u svojoj naduvanoj oholosti da duše ne-ma, a Bog nikad nije ni bio, nisu naši stari, takav raz-govor imali, pak su i tekli i nisu dugove ostavljali, jer su Božje svetosti poznavali pak su u svemu napredovali, a sad kako Boga i njegovu svetost pogrđuju dobra šcerdavaju, i prosijaci postaju, pak drugoga krive, bolje da se okrenu od ove okužane bolesti, i dizanja glave više neg što može, pak nek uzme za nauk tri Mijata Stojanovića važne reči koje i ja kao stari u glavi mojoj nosim molise Boga, radi i šteti pakćeš viditi daće odma s neba olakšica poslatise, i štose tebi nedopada nečini drugome.

Franja Berakovits u Baču brijač.

V. Iz Srema. Čitajući u 19. broju dopis iz Som-bora, u kom se izmedju ostalog dopisnik tuži, kako vodje

ljah idu, nemogu prečutati da sam se u taj mah koliko ža-lostio toliko i radovao. Žaomi je i srce mi boli kao pravog rodoljubca kad čujem da baš oni koji su pozvani da narod na slogu i sporazumlenje uče i svituju, da baš te vodje — iz klete sebičnosti narod odtudjuju od svoje jednokrvne braće, s kojom ih u mnogom pogledu jedni interesi i jednake po-tribe vežu i skojima bi u slogi lakše svoje narodne osobine negovati i razvijati mogli.

No isti dopis ujedno me je i obradovao počem se iz njega vidi, da i sam narod počinje uvidjati kako ga vodje njegove od svoga sobstvenog narodnog napridka odvrćaju i na stranputice zavode, jer pored današnje bunjevačke inte-ligencije dotle se došlo, da se u javnom životu skoro nije ni znalo, da ima bunjevačkog naroda. Uzmimo za primer Su-baticu, ovu metropolu bunjevačku, pak šta ćemo viditi ta-mo? U magistratu, u malim i velikim školama, u pozorištu i ostalim javnim zavodima — svuda magjarski jezik, kao da nema žive duše bunjevačke u njoj! ne zove li se to mo-ralno ubijati narod svoj?

Mi nismo neprijatelji magjarskoga jezika, šta više znamo da je on od prike potrebe u Ugarskoj, ali nam je mnogo priči nas rodjeni jezik, jer ako su i vlasti i sudovi i manje i veće škole i pozorište i ostali koristni zavodi naroda radi: onda valja prije svega da u njima narodni jezik vlada, jer to i državni zakoni dopuštaju, pa tako i Bog hoće koi je različite jezike ljudma podario; — svakom dakle svoje! Ne mislite braćo da su magjari na nas spali da im mi njihov jezik i narodnost negujemo; ne zaista, već to čine oni izrodi, koji hoće preko tvojih ledja da se uzpužaju do većeg zvanija i gospodstva.

Pa kad je tako a vi braćo okrenite takim nevirnim vodjama ledja, i držite se sa svojom jednorodnom braćom Srbima gdi ste s njima u zajednici, pak ćete tako lakše svo-ju cilj dostići. Eno u Somboru u magistratu uveden je „srb-sko-bunjevački“ jezik, i to za ljubav bunjevcima latinicom, tako isto i u gimnaziji pored magjarskog predaje se i na na-rodnom jeziku, pak s njima zajedno držeći moći ćete i svo-jim pučkim školama narodni oblik kao i oni dati; oni će vam u tom svagda na ruci biti, jer „nije krv voda.“ Ovo valja svaki brat Bunjevac da ima na umu!

Kao što vam je poznato, kod nas se ovdi obaviše izbo-ri na zemaljski sabor na zadovoljstvo naroda; Srbi i Šokci većinom složno glasaše na one kandidate, koje je narodna stranka obiležila, i samo toj slogi i na se pripisati onako lip uspeh kod svijuh naporah protivne stranke. — Na ovo valja i braća Bunjevci da se ugledaju!

R A Z N E V I S T I.

— Na uročeni dan 15. Lipnja otvoren je sabor Trojedne kraljevine u Zagrebu po ovlaštenom kralj. Kome-saru Mihalovićem Preuzvišenom Nadbiskupu Zagrebačkom. Kako nam Obzor piše pučanstvo je sav okoliš Sabornice na-puilo, a galerije nutarnje dubkom nakitjene krasnim Spo-lom. Kao najstariji član Sabora zauzeo je privrimeno mesto Predsjednika. Gr. Nepomuk Erdődy. — Izaslana deputacia dopratila je u tihu kuću g. kraljevskog komisara, koji je pročitao previše ručno pismo Nj. Osobu ovlašćuju će, i otvori Sabor pak onda pročitao kr. rukopis, u komu Nj. Veličanstvo poziva Sabor, da najprije izbere poslanike za Ugarski Sabor, proglasi zakone za Hrvatsku na Ugarskom saboru skrojene. Osnuje troškovnik pripravi odbor za razvojačenje belovarsko varaždinske pukovnije pak tada pridje na dnevni red. Ova j kralj. rukopis primi kuća uzhićenim trokratnim živio, i za-tim ode u Crkvu, da Zamoli na predstojeći rad milost Duha Svetog, a kad se povra'i izbere glasovanjem za pri vrimeno bilježnike, dr. Mankanca, Josipa Turellija, Gabora Kiša, i Raića, čime se zaključi sjednica, i dođuća na viesti za utorak. U Sabornici i na ulicama o dolazku i odlazku silnim oduševljenjem, klicanjem, podizanjem šešira i marama, po-zdravljen biše Preuzvišeni G. Strossmayer biskup

— Kolera opet je urinula u ruske zemlje, i pomoljava se već i u Galiciji oko Tarnopola. Bože milostivi slomioj smrtne sile, i bdi na granica naše domovine!

— I Pesther Lejdu je zasinulo, valjda će sila istine raztirat oblake kleveta i lažah; pak će ugarski kolovodje uvidit: da Hrvatska ne kuje oružje proti Ugarske, već samo želi spasit svoja narodna starovinska prava. — U „Pest. Lejdu“ očituju da za ledji narodne stranke stoji cio Hrvat-ski narod.

— Nj. Veličanstvo je milostivo dozvolilo: da ugarsko ministarstvo učini sve pripreme da se dojuče godine može Sveučilište u Kološvaru otvoriti, premda se nedvoji: da će predstojeći sabor s početka zasiedanja odnosni zakon oživotvorit. Vrieme bi već bilo: da se gr. Lonyaia i o Zagrebu postara — ne samo o Kološvaru — pak i u ugarskoj za narodnosti gymnasia osnuje, a preparandie i Slavi-anskom jeziku otvori.

— Vojno ministarstvo nedozvoljava da se katani kod nastojeće žetve kao radinji uporabljaju.

— Još malo pak će kucnuti sat izbora za poslanike Saborske, bunjevci i šokci, Bog vam neće oprostiti grih, koji će te počinut proti svoje narodnosti, ako na takog glasovali budete, koji vam ne jamči da će narodno i crkveno pravo braniti.

— Siroti Česi toliko trpe od provalah oblakah, da se i gvozdeno srce nimacah na sažalenje sklonilo.

— Rusi se pripravljaaju na sve strane da sjajno održe dvistogodišnji jubileum Cara Velikog Petra, Priprema ova odaje znak: da su rusi otvorili grude onom duhu kojije ustrojio ovo silno Carstvo. Ipak mi jugoslaveni nećemo se ovom svietlostju zasliepiti, da našu slobodu bacimo u njegovo naručje.

G A Z D A L U K.

SOL KANO DIELO PIĆE.

Naši Slaviani od prastarih vremena znadu: da je sol za kućevne živine potrebna, radi toga nije im trebalo ići u školu buduće čuvajuće ovce vidili su: da ove na slatini rado pasu i da je sino što je na ovoj rodilo veoma birično, opazili su gdje marva i zid liže. A sad jedan učen frances Bousingault učevnim načinom razlaže pak opisuje kakvu je razliku opazijo na živinam koje je soljom hranio, i drugima kojima ovu nije davao.

Po njemu znamo: da je najbolje za ovcu i marvu svaku piću posolit i tako svoje imanje hranit, ako pak nećemo ovako da činimo onda valja esapit na svako marvinče na dan 1—3 lota a na jednu ovcu na cilu godinu 1—3 funte. Konjima i svinjama svakog tjedna 2—3 put se daje sol na jednog konja 3—4 lota a na jedno svinče 1 lot, sol podpo-maže pobavljanje uzbudjiva glad, dakle korisna je vanredno kod stoke koja se goji. Soljom se odstranjivaju mnogovrstne bolesti. Dakle ranjenike gōbele, i konje paradoše, na svaki način valja dobro solit.

Ovaj učen frances i to je iskusio: da je sol veoma korisna po mladu stoku, kosti se snažnije i čvrstije izvijaju.

TRGOVINA I OBRTNOST.

* Subotica, 15. Lipnja. Ne prestana kiša — koja nas evo već od nikih 14 dana pohadja, baca ljude u brigu i zapostavlja radnju — najvećma pak škodi pokošenoj repici, i sinu; ova prva ne može se vrći, a što se malo i uradi, to se više kradom dovrši, a zrno vlažno biva, pa za to di koja i proklija. Sino je većim dilom mokro i pocrnilo, i ako skoro ne pristane kiša padati, to će ovo propasti i u djubre se pritoriti. No po pridskazivanju vremena, rekli bi, da će mo za jedno kratko vrime, povoljnog vremena imati. Jučeje na naš trg prilično rane doveženo, a prodavala se po ovu

cinu: žito 5—5 fr. 50 n. napolica 4 fr. raž 3 fr. 50 n. kukuruz 4 fr. ječam 2 fr. 25—35 n. zob 1 fr. 60 n. repica 5 fr. 25 nov. a. vr. požunac.

Cinjenik Pešta 15. Lipnja. Kože Vunasto turske srbs. 124—124 fr. 102 k. jagnj. 105 fr. Svinji 250—350 fn, 31½—33 n. niže vrsti 28—28½ n. Mast 39—40 fr. u sudu 37½—38 fr. bez suda amerik. 32½—34½ fr. Slanina na zraku sušena 34—35 fr. varoška 35—36 fr. dimlj. 37—38 fr. amer. 29—31 fr. Med. 19—19½ fr. srbs. 13 fr. Šljive lanske 8—9 fr. u žaku 7¾—8½ fr. srb. u ard. 7¾—8 fr. u žaku 7 fr. nove za jedan 11—11¼ fr. pekmez 12½—13 fr. paprika 25 fr. prva do 40 fr. neutučena 32—33 fr.

CINA RANE. Pešta, 17. Lipnja. Čisto žito banat. dj. mž. : 81 fut. 6 fr. 35—45 n. 87 fut. 7 fr. 5—10 n. tisansko, peštansko stol.-biogr. 81 fn. 6 fr. 40—40 n. 87 fn. 7 fr. 10—25 n. bačvansko 81 fn. 6 fr. 35—45 n. 84 fn. 6 fr. 80—90 n. Raž 78—79 fn. 3 fr. 65—70 n. Ječam 66—68 fn. 2 fr. 75—90 n. Zob 45—48 fn. 1 fr. 80—90 n. Kokuruz mir. 4 fr. 5—15 nov. Proja 82 fn. 3 fr. 50—55 nov.

Visina vode dunavske.

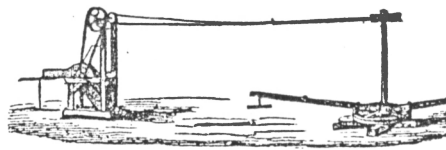
Pešta 17-og Lipnja: 11' 8" nad 0. razto.

Požun 17-og Lipnja: 8' 5" nad 0. „

Posli duže kiše na stalo hladno vrijeme, ko u jesen.

Poruke uredništva.

Cetinje: G. D. M. Prispilo je — ono što se još našlo poslano je. — Kurd: G. B. U ruki je al mi se čini da vaše jedno nije ovamo stiglo, jel ništa nepišete, o odpremanju, drugćie strpljivost neće izginit. Milna. Učinićese.

MASINE ZA VRŠITBU.

Koje su sad najnovieg vremena, u najznamenitijim fabrikama, za najlakše, najcelishodnije, i najjeftinije, pronadjene, mogu se uviditi, i kupiti kod podpisanog: ista mašina nepotrebuje više, od dva dobra, ili četir najlošija konja, i vrše na dan 150 voliki krsta, istrese slamu, i u slami jednog zrna nemože se najti, niti šuljka u žitu, i ima istih mašina po 400, po 500, i po 600 frt a. vr. to tako može svaki kupac kod mene po svojoj volji mašinu birati, imam takodjer, i koja ovejano zrno u djak daje, i sva je na točkovi, kao god parnjača, i od šest konja snage, košt 1850 frt a. vr.

Meni je dosad kako svaki kupac, tako i obštinska staro bečejska komisija, o njenoj dobroti i valjanom radu, pismeno svodočanstvo dala, koje svakom mogu pokazati.

Ko dakle želi takovu mašinu imati, neka se za ranije postara, jer dosad većje prilično prodato, pak se bojim da posle nebude doćkan, za nabavljenje, jerbo su fabrike vrlo daleko.

Svaku mašinu koju prodam, ta se najpre kod mene mora sklopiti, i viditi da što nefali, te tako može svaki kupac siguran biti sa snjome, i ako ranije kupi, onak mogu mu dojt, istu pokazati namestiti, i sklopiti, to može bez brigo vršitbu čekati.

Takodjer imam i dobri drljača. par po 31 frt. a. vr. plugova od samog kovanog gvoždja od 17 do 18 fr. a. vr. a kolečke 12 fr. a. vr., mašina što krune kukuruze, po 52 fr. a. vr. sečki za čovčiju snagu od 50—80 fr. a. vr. i ustrojani sečki da može sa istim vrtlom što vršaonicu tera i sečku terati, od 120—220 fr. može dobiti i kamen kojeg će opot isto vrtlo terati, to može i mleti, imam takodjer i testeru za cepanice seći, koje opet isto vrtlo tera, može zimi 9 a leti 12 fati na dan izseći, košta 150 fr. a. vr.

Hugo Krvarics,

zemljodjelac i mašina prodavaoc u
Starom-Bečeju.